
Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett maskulint Europa

En feministisk kritisk diskursanalys av EU:s utrikes- och
säkerhetspolitik

Sammanfattning

EU menar att globala säkerhetshot som terrorism och transnationell kriminalitet utmanar EU:s säkerhet. Policydokumentet "Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett starkare Europa" omfattas av EU:s riktlinjer för global strategi kring utrikes- och säkerhetspolitik. Dokumentet lades fram den 28:e juni 2016 av EU:s utrikesrepresentanter i syfte att förbättra skyddet av Europa och dess medborgare. Riktlinjerna för utrikes- och säkerhetspolitiken går mot ett ökat samarbete med EU:s medlemsländer samt med andra internationella aktörer. I policydokumentet uttrycker EU ambitioner om att öka militära investeringar samt ökat försvarssamarbete. Denna studie har tillämpat feministisk kritisk diskursanalys utifrån feministisk forskning vilket har framlett till studiens resultat som omfattas av att EU:s utrikes- och säkerhetspolitik både formar och formas av maskulina normer.

Nyckelord: EU, feministisk forskning, maskulinitet, identitet, hegemonisk maskulinitet, makt, militarisering, säkerhet, genderhierarki.

Antal ord: 7555

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	2
1.2 AVGRÄNSNINGAR	2
1.3 DISPOSITION	3
1.4 FÖRKORTNINGAR	3
2. BAKGRUND	3
3. TEORETISKT RAMVERK	4
3.1 FEMINISTISKT PERSPEKTIV PÅ SÄKERHET INOM IR	4
3.2 EU INOM DEN GLOBALA GENDERHIERARKIN	5
3.3 HEGEMONISK MASKULINITET OCH MAKT	6
3.4 MILITARISERING	6
4. METOD	7
4.1 METODVAL OCH RELEVANS	7
4.2 FEMINISTISK KRITISK DISKURSANALYS	8
4.3 TILLÄMPNING AV METOD	8
4.4 KRITIK AV METODVAL	10
4.5 VALIDITET OCH RELIABILITET	10
5. MATERIAL	11
5.1 MATERIALDISKUSSION	11
6. ANALYS	12
5.1 EU:S FRAMSTÄLLNING AV SIG SJÄLV	12
5.1.1 <i>En stark men hotad union</i>	12
6.2 EU:S FRAMSTÄLLNING AV SÄKERHETSHOT	13
6.2.1 <i>Terrorism, hybridhot och organiserad brottslighet</i>	13
6.2.2 <i>Andra aktörer</i>	15
6.3 EU:S FRAMSTÄLLNING AV SÄKERHETSÅTGÄRDER	17
6.3.1 <i>Ökat samarbete inom EU</i>	17
6.3.2 <i>Ökat samarbete utanför EU</i>	19
6.3.3 <i>Försvarsinvesteringar</i>	21
7. DISKUSSION	23
7.1 DISKURSIV PRAKTIK	23
7.2 SOCIAL PRAKTIK	24
REFERENSER	26

1. Inledning

Feministisk forskning har belyst hur internationella relationer präglas av genderhierarkier där maskulinitet, i relation till femininitet, betraktas som attribut av överordnad. Dessa genderhierarkier bottenar i historisk produktion och reproduktion av maskulinitet som attribut av styrka och dominans. Utifrån genderhierarkier, där maskulina normer dominerar, så samspelar och interagerar internationella aktörer inom den globala interaktionen. De maskulina normer som återfinns i institutioner har en stark koppling till institutioners framställning kring säkerhet och säkerhetsåtgärder. Denna uppsats kommer därför bygga på en undersökning av EU:s framställning av maskulina normer i relation till EU:s framställning inom policydokumentet som berör EU:s globala strategi för utrikes- och säkerhet.

Den 28:e juni 2016 lade EU:s utrikesrepresentanter fram EU:s globala strategi för utrikes- och säkerhetspolitik: "Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett starkare Europa". EU menar att globala hot som terrorism och transnationell kriminalitet utmanar EU:s säkerhet vilket militära förmågor och anti-terrorism ämnar försäkra ett säkert Europa. Därför kommer denna studie tillämpa en feministisk kritisk diskursanalys av EU:s policydokument som behandlar globala strategier för utrikes- och säkerhetspolitik. Detta i syfte att kunna urskilja maskulina framställningar för att kunna påvisa om maskulina normer formar och formas inom kontexten av utrikes- och säkerhetspolitik. Den feministiska forskningen har påvisat att när internationella aktörer upplever ett säkerhetshot så tenderar de att agera utifrån traditionella gendernarrativ där maskulina attribut förstärks. Eftersom feministisk forskning belyser konsekvenserna av maskulina framställningar inom säkerhetspolitiken kan Europas riktlinjer för utrikes- och säkerhetspolitik således ställas i relation till betydelsen av de maskulina framställningarna.

1.1 Syfte och frågeställning

Feministisk forskning har belyst den sociala världsordningen som präglas av genderhierarkier där maskulina normer dominerar. Den menar att vi måste ifrågasätta genderstrukturer av hierarki som utgjort och fortsätter att utgöra det normala inom den internationella sfären vilket således kräver att vi ändrar vårt tankesätt kring ontologiska strukturer kring maskulinitet. Feministisk forskning belyser på vilket sätt maskulinitet kan ta form eller yttra sig inom diverse institutioner och hur maskulinitet fungerar som attribut av makt. Från ett globalt perspektiv så ligger det i mitt intresse att studera kring maskulina normer inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik. Syftet med min studie är således att försöka urskilja maskulina framställningar i EU:s policydokument för att vidare se om maskulina normer reproduceras inom kontexten av utrikes- och säkerhetspolitik. För att kunna uppnå studiens syfte kommer jag utgå från följande frågeställning:

- Hur kan maskulina normer urskiljas inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik?

Operationella frågeställningar:

- Hur framställer EU sig själv?
- Hur framställer EU säkerhetshot?
- Hur framställer EU sina visioner kring säkerhetsåtgärder?

1.2 Avgränsningar

Angående materialet har jag valt att avgränsa mig till de delar i dokumentet som jag finner relevant till min studie. Eftersom att hela dokumentet berör EU:s riktlinjer om utrikes- och säkerhetspolitik som omfattas, till störst del, av en säkerhetsdiskurs så finner jag det oproblemiskt att välja ut relevanta delar. Dock inleds policydokumentet med en inledning som omfattas av EU:s utrikesministers inledande ord som följs av en sammanfattning av dokumentet som helhet. Jag har valt att inte ta med inledningen i min

analys därför att det som redogörs i resten av dokumentet ger en tillräcklig och utförlig förklaring på EU:s visioner gällande EU:s utrikes och säkerhetspolitik.

Metoden avgränsas genom att jag kommer förhålla mig till Faircloughs tredimensionella analysmodell. Själva analysen avgränsas på så sätt att den förhåller sig till de operationella frågeställningarna.

1.3 Disposition

Inledningsvis behandlas detta avsnitt vilket berörs av syfte och frågeställning, avgränsningar, disposition och förkortningar. Avsnitt 2 omfattas av en kortare bakgrund inför det teoretiska ramverket som behandlas i avsnitt tre. Teoriavsnittet kommer beröra feministiskt perspektiv på säkerhet inom IR, EU inom den globala genderhierarkin, hegemonisk maskulinitet och makt samt militarisering.

Avsnitt fyra kommer behandla kritisk diskursanalys som metod, dess relevans, tillämpning samt kritik och validitet. Därefter kommer ett materialavsnitt med materialdiskussion att behandlas i avsnitt fem. Teori- och metodavsnittet kommer ligga till grund för själva analysen som behandlas i avsnitt sex. I avsnitt sju avslutas studien med en diskussion som sammanfattar analysen genom återknytning till teorins och metodens tillämpning.

1.4 Förkortningar

EU Europeiska Unionen

IR Internationella relationer

2. Bakgrund

Den 28:e juni 2016 lade EU:s utrikesrepresentanter fram EU:s globala strategi för utrikes- och säkerhetspolitik, "Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett starkare Europa". EU menar att globala hot som terrorism och transnationell kriminalitet utmanar EU:s säkerhet vilket militära förmågor och anti-terrorism ämnar försäkra ett säkert Europa. EU menar att den globala strategin syftar till att förbättra skyddet av EU och dess medborgare, att

hjälpa regeringar bygga militära förmågor och att utveckla bättre beredskap inför kriser (www.europa.eu).

Sambandet mellan historiens koloniala erövringar, som främst varit ledda av män och mäns intressen, präglar de strukturer som fortsätter influera västerländska diskursen kring säkerhet idag (Connell 2000, s. 47-48). Utifrån den imperialistiska sociala ordningen av genderhierarki så finns det delade meningar om EU:s position inom den globala världen. Vissa menar att EU uppkommit som ett försök att förändra världsordningen. Andra menar att EU uppkommit som ett experiment av att förena suveräniteter medan exempelvis Johan Galtung menar att EU:s uppkomst syftat till att skapa en Eurocentrisk värld (Withman 1998, s. 10-11).

3. Teoretiskt ramverk

Detta avsnitt kommer att omfattas av ett teoretiskt ramverk som omfattas av feministisk forskning kring säkerhet, EU som institution och dess position inom den globala genderhierarkin, hegemonisk maskulinitet och makt samt militarisering. Mitt val av teoretiskt ramverk grundar sig på feministisk forskning eftersom att den är relevant till min studie vars syfte är att synliggöra och ifrågasätta sociala strukturer som präglas av globala genderhierarkier.

3.1 Feministiskt perspektiv på säkerhet inom IR

Feministisk forskning inom IR fokuserar på maskulinitet som en modell av hierarki inom den globala politiken (Stachowitsch 2015, s. 367). Den poststrukturalistiska synen, utifrån feministiskt perspektiv, på maskulinitet behandlas som en diskursiv konstruktion där människor agerar och handlar i enlighet med vad som överensstämmer med deras identitet (Connell 2002, s. 59). Med andra ord kan detta tankesätt appliceras på en global nivå där institutioner agerar utifrån situationer där de gör specifika val baserat på reproduktionen av maskulint eller feminint beteende eftersom att det går i linje med de attribut som institutionerna identifierar sig med (Connell 2008, s. 19). Poststrukturalism utifrån ett feministiskt perspektiv ser således tolkningar av genderhierarki som något som

bottnar i historisk produktion och reproduktion av maskulina normer som dominanta och som vidare ansetts som normalt och legitim inom IR (Devetak 2013, s. 199, 203). Den internationella världen är således starkt påverkad av gender där storskaliga organisationer och institutioner oftast är kulturellt influerade av maskulina normer (Connell 2000, s. 42-44).

De globala hoten, som omfattas av terrorism och transnationell kriminalitet, har ökat staters aktivitet kring säkerhetsåtgärder eftersom att politiker anser att ökad aktivitet kring statens egen säkerhet kommer lösa säkerhetsproblemen (Bolduc 2016, s. 270), (Bolduc 2016, s. 271-272). Den feministiska poststrukturalisten skulle hävda att eftersom den enskilda staten historiskt varit tvungen att anförtro sin egen säkerhet hos sig själv då säkerhet länge associerats med extern aggression och försvar av nationella intressen så (Detraz 2012, s. 132) tenderar enskilda stater som upplever sig hotade att återgå till dessa traditionella tankar kring säkerhet (Sjoberg 2013, s. 139). Detta, menar Cynthia Enloe, också präglar de internationella institutionerna eftersom att även de grundas på strukturer baserat på nationella idéer (Enloe 2014, s. 121).

Gender relaterar till internationella institutioner på olika sätt: Maskulina normer formar institutioner och deras arbete samtidigt som institutionerna formar och reproducerar maskulina normer (Kronsell 2015, s. 314). Cynthia Enloe menar att maskulinisering inom IR skapas i rädsla för feminisering av den egna institutionen då institutionens tankar kring säkerhet berörs av att uppvisa starka attribut. Det som räknas som ett säkerhetshot hotar institutionens styrka då fienden planerar att underminera styrkan (Enloe 2016, s. 55-56, 67).

3.2 EU inom den globala genderhierarkin

Institutioner är sammankopplade inom en större politisk och social kontext och formas således inte inom en isolerad situation (Kronsell 2015, s. 315). EU som vuxit sig starkare genom åren, domineras av en västerländsk diskurs som baseras på att svaga stater anses som feminina och starka stater som maskulina (Stachowitsch 2015, s. 370). Utifrån den globala genderhierarkin så finns det feministiska forskare som menar att EU:s relation gentemot andra nationer och aktörer utanför Europa baseras på feminisering av "de andra" (Bilgic 2015, s. 323). EU:s medlemsländers engagemang i att konstruera en gemensam försvarspolitik inom unionen, menar Stephanie Andersson, är ett sätt för

unionen att ta större plats och öka sin maskulina identitet inom den internationella sfären. Detta i syfte att anses som en jämlike till USA för att således undvika att uppfattas som undergiven (Andersson 2010, s. 30). Enligt den feministiska forskningen har EU därmed maskuliniserats och åtagit sig en högre position inom den internationella genderhierarkin (Stachowitsch 2015, s. 367).

3.3 Hegemonisk maskulinitet och makt

Hegemonisk maskulinitet utspelas när det finns en koppling mellan ett kollektivs kulturella ideal och en institutionell makt (Connell 2008, s. 115) och när makten utövas på en social grupp av en överordnad social grupp utan vetskapen om att makten som utövas mot dem underordnar dem. Denna maktordning har således integrerats, blivit lagar och normer vilket den underordnade sociala gruppen uppfattar som normalt och legitim (Van Dijk 2001, s. 355). Christina Beasley definierar maskulinitet som "ett attribut av makt istället för ett attribut av män" (Stachowitsch 2015, s. 366) vilket den hegemoniska maskuliniteten äger rum när makten exempelvis utövas mot enskilda stater som behöver försvara och stärka sin suveräna kontroll (Sjoberg 2013, s. 143). De som är offer för en institutions maktutövande och dominans är den grupp som är beroende av institutionens makt vilket institutioner därmed utövar sin makt genom att reproducerar diskurser av sin makt inom sin egen institution (Van Dijk 2001, s. 363). Michel Foucault menar att makt verkar genom föreställningar och genom institutioners disciplinering av människor, deras identiteter och deras positioner i världen (Connell 2002, s. 59). När institutioner får mer makt internationellt skapas större utrymme för dessa institutioners maskulina normer att normaliseras till global standard. Hegemonisk maskulinitet innebär således att maskulina normer dominerar, influerar, organiserar och reproduceras (Connell 2000, s. 45-46).

3.4 Militarisering

Foucault menar att det är genom diskursen av exempelvis politisk och militär strategi som makten kan utövas på individer och deras kroppar och som således gör det möjligt att uppfatta det militära som ett medel att föra politik (Foucault 1987, s. 171). Tankarna kring säkerhet domineras av maskulina normer och påverkar de globala relationerna och tvärtom (Enloe 2016, s. 67). Utan andra normer, utöver maskulina normer, så kommer

säkerhetsinstitutioner att fortsätta att definiera säkerhet med militära investeringar (Anderson 2010, s. 40). Säkerhetsinstitutioner utgörs av en variation av maskuliniteter vilket de maskulina normerna reproduceras inom och av säkerhetsinstitutioner. Maskulinitet och dess föreställningar formar vidare hur diskursen av säkerhet formas (Stachowitsch 2015, s. 364). Desto mer militariserad diskursen om säkerhet är, desto större risk att diskursen domineras av maskulina normer (Enloe 2016, s. 67). Militarisering innebär således att individer eller aktörer har föreställningen om att behovet av militären är värdefullt och normalt. Både stater och internationella institutioner uppfattar militära medel som det primära och mest normala för att skydda staters och internationella institutioners säkerhet (Enloe 2000, s. 3), (Enloe 2016, s. 20). När en institution militariserar så privilegieras maskulina normer ytterligare (Enloe 2014, s. 112) eftersom att militariserade institutioner i sin tur reproducerar maskulina normer (Kronsell 2015, s. 312).

I de globala relationerna uppfattas det som ett attribut av styrka när stater och institutioner ökar sin militära verksamhet (Enloe 2016, s. 20). Militära institutioner omfattas av normer som legitimerar militära medel inför en problematisk situation som innefattar säkerhetshot där användandet av våld anses som rätt och effektivt i en farlig värld (Kronsell 2015, s. 316). Under processen av militarisering skapas således ytterligare militära investeringar som ökar våldsbenägenheten (Cockburn 2010, s. 148).

4. Metod

Detta avsnitt kommer behandla metodval och relevans, feministisk kritisk diskursanalys, tillämpning av metod, kritik av metodval samt validitet och reliabilitet.

4.1 Metodval och relevans

Diskursanalys är en relevant metod för att kunna förstå de institutionella maktrelationer som existerar i policydokumentet (Sheperd 2008, s. 384). En diskurs syftar till konstruerandet av språkliga mönster där språket har en speciell kraft eftersom den påverkar vårt sätt att se på världen, hur vi tolkar den och hur vi orienterar oss själva i den.

I likhet med den teoretiska utgångspunkten tar man inom diskursanalysen avstånd från att exempelvis språket eller en diskurs skulle vara konstruerade utifrån en given verkligheten och istället ser man språket som en social konstruktion som formas utifrån olika sociala kontexter (Bergström och Boréus 2012, s. 378). Metoden behandlar och belyser således relationen mellan diskurs och makt (Van Dijk 2001, s. 363). Den kritiska diskursanalysen behandlar frågor om identitet och konstruktionen av identitet men har även något att säga om makt eftersom ett identitetsskapande kan relateras till en särskild makt (Bergström och Boréus 2012, s. 400). Den kritiska diskursanalysen är kritisk på så sätt att den redogör för upprätthållandet av en särskild social struktur och kan relateras till olika typer av maktordningar (Bergström och Boréus 2012, s. 354). Diskurser kan därmed ses som ett upprätthållande av maktrelationer vilket den kritiska diskursanalysen belyser relationen mellan identitet och institutioners eventuella lösningar som kommer att vidtas (Bergström och Boréus 2012, s. 498).

4.2 Feministisk kritisk diskursanalys

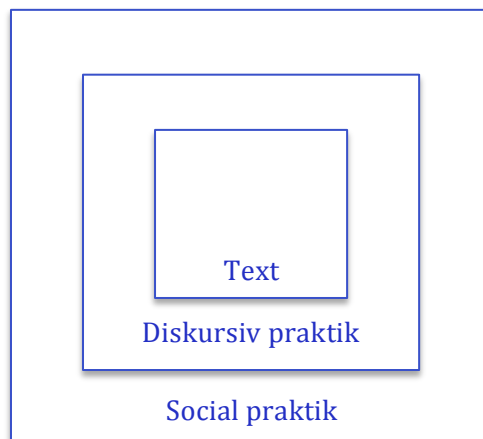
Jag har valt att använda mig av feministisk kritisk diskursanalys eftersom att föregående teoriavsnitt omfattas av feministisk forskning inom internationella relationer som fokuserar på maskulinitet som en modell av hierarki inom den globala politiken. Den valda metoden kan belysa EU:s identitet utifrån maskulina uttryck i relation till EU:s maktposition inom IR. Detta kommer ske genom att studera diskursen om EU:s säkerhet vilket feministisk forskning menar är en diskurs som oftast präglas och domineras av maskulina normer. I enlighet med att teoriavsnittet berörs av feministisk forskning så lämpar sig den feministiska kritiska diskursanalysen väl i min studie eftersom att metoden belyser relationen mellan identitet, diskurs och makt (Van Dijk 2001, s. 363), (Bergström och Boréus 2012, s. 400).

4.3 Tillämpning av metod

Den feministiska kritiska diskursanalysen är användbar för att kunna urskilja maskulina framställningar i relation till en särskild diskurs eftersom att metoden synliggör hur dominant krafterna försöker neutralisera en särskild maktordning (Wodak 2001, s. 3).

Jag kommer att genomföra en textanalys genom att tillämpa Faircloughs tredimensionella modell:

1. Den första dimensionen utgörs av själva **texten** som uttrycker en aktuell diskurs.
2. Den andra dimensionen omfattas av **diskursiv praktik** som beskriver de aktörer som producerar och konsumerar texten.
3. Den tredje dimensionen innefattas av **social praktik** som beskriver den kontext som formar diskursen men även hur diskursen formar en kontext. I det sista steget av den tredimensionella analysen så är det viktigt att belysa eventuella maktrelationer som uppstått mellan text och diskursiv praktik. Detta för att olika diskurser skapas beroende på olika förutsättningar och begränsningar (Fairclough 1992, s. 72).

Figur (Fairclough 1992, s. 73).

Den diskursiva praktiken fokuserar på hur aktörer agerar utifrån redan existerande diskurser som i sin tur reproducerar och skapar nya diskurser. Relationen mellan texten och den sociala praktiken sker via den diskursiva praktiken men det är texten som skapar och skapas av den sociala praktiken (Jørgensen & Phillips 2002, s. 69). En av de viktigaste aspekterna av att jag valt att tillämpa feministisk kritisk diskursanalys i min studie är således att metoden belyser hur språket är med och skapar makt och dominans men även hur diskursen kan utmana makten (Wodak 2001, s. 11). Denna tredimensionella modell belyser reproduktioner av sociala förhållanden som exempelvis

relationer mellan identitet och makt vilket var avgörande för mitt val av metod (Jørgensen & Phillips 2002, s. 69). Genom denna modell och utifrån teoriavsnittet som omfattas av feministisk och poststrukturalistisk forskning så kommer studien beakta ord som uttrycks i egenskaper av styrka som ett sätt att tolka textens maskulina anspelande. Jag kommer även att kritiskt tolka och reflektera över textens meningsuppbyggnad i förhållande till om maskulina uttryck kan utläsas (Jørgensen & Phillips 2002, s. 69). Genom urskiljandet av maskulina uttryck i texten kommer jag kunna tolka om en särskild diskurs formar en kontext eller om en kontext formar en särskild diskurs i förhållande till strukturer av makt (Bergström och Boréus 2012, s. 400).

4.4 Kritik av metodval

Om allt präglas av språket så finns det inga ytterligare kriterier att relatera en diskurs till. Om vi endast förhåller oss till meningsskapandet som helheten så anses verkligheten endast vara en konstruktion vilket skulle betyda att verkligheten skulle vara någonting annat om språket var annorlunda formulerat (Bergström och Boréus 2012, s. 401-402). Istället för att uppfatta idéer som återspeglings av verkligheten, kan man se det som att idéerna förutsätter ett språk som i sin tur organiserar den sociala verkligheten. Vad som är sant eller falskt kan således endast avgöras inom diskursen (Bergström och Boréus 2012, s. 354).

Viktigt att betona är att jag utgår från feministiska och poststrukturalistiska ståndpunkter vilket gör att undersökningen inte kan uppfattas som helt neutral eftersom att jag förhåller mig till utvalda teori inom en utvald diskurs för tolkning av maskulinitet i relation till makt.

4.5 Validitet och reliabilitet

Studier av diskurser är studier av språkliga ordningar vilket min uppgift är att förstå hur dessa diskurser fungerar i ett socialt sammanhang. Därför krävs det att jag motiverar mina tolkningar för att öka validiteten i resultatet. Genom att säkerställa god intersubjektivitet och noggrannhet så säkerställer jag därmed att resultatet även har god reliabilitet (Bergström och Boréus 2012, s. 406).

5. Material

Som val av material har jag valt att använda mig av EU:s policydokument gällande utrikes- och säkerhetspolitik: “Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett starkare Europa”. Dokumentet ska fungera som ett policydokument för en gemensam vision om EU:s utrikes- och säkerhetspolitik. Detta avsnitt kommer att omfattas av en materialdiskussion där jag argumenterar för materialets relevans i min studie men också där jag redogör min medvetenhet kring mitt val av material.

5.1 Materialdiskussion

Materialet som kommer ligga till grund för min analys utgörs av EU:s policydokument “Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett starkare Europa”. Policydokumentet omfattas av EU:s globala strategi avseende utrikes- och säkerhetspolitiken. Dokumentet som utgör empirin i min studie är relevant och omfattande för en feministisk kritisk diskursanalys eftersom att den behandlar ämnet säkerhet vilket feministisk forskning menar är ett ämne som oftast omfattas av diskurser av maskulin präglning. Dokumentet är således relevant då min studie syftar till att urskilja maskuliniteter och hur maskulina normer reproduceras inom diskursen i relation till EU:s maktposition inom den globala politiken. Policydokumentet uttrycker EU:s framställning av sig själv men behandlar även säkerhetshot och EU:s vision om hur dessa säkerhetshot ska åtgärdas. Därmed är materialet relevant eftersom att min studie omfattas av feministisk forskning som berör maskulinitet som identitet i relation till diskurs och makt. Dokumentet är även relevant i tiden eftersom att dokumentet skrevs i juni 2016.

Jag är medveten om att mitt val av material som omfattas av EU:s riktlinjer avseende säkerhet kan ge en viss uppfattning av vilka visioner EU har för en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik inom EU vilket således inte kan tolkas som ett generellt resultat av EU som institution, som helhet. Jag är även medveten om att policydokumentet är en offentlig handling som endast kan ge en förståelse av den offentliga diskursen.

6. Analys

Detta avsnitt kommer att omfattas av en analys av EU:s dokument gällande EU:s riktlinjer om utrikes- och säkerhetspolitik, vilket utgör empirin i min studie. Med hjälp av ovanstående teoriavsnitt och feministisk kritisk diskursanalys syftar analysen till att urskilja maskulina uttryck i relation till identitet, diskurs och makt.

5.1 EU:s framställning av sig själv

5.1.1 En stark men hotad union

Feministisk forskning menar att IR är djupt påverkad av gender där stora institutioner oftast är kulturellt influerade av maskulina normer (Connell 2000, s. 42-44). Detta framträder i ett tidigt stadiet i policydokumentet som behandlar global strategi för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik: "Vi behöver ett starkare Europa. Det är vad våra medborgare förtjänar, det är vad resten av världen förväntar sig." (s. 11). I denna mening, framställer EU sig själv som en aktör inom IR som har en högt uppsatt maktposition. Att EU framställer ett starkt Europa som något som resten av världen förväntar sig kan tolkas som att EU uppfattar sig själv som en internationell aktör som innehar en maskulin identitet inom den globala genderhierarkin då maskulinitet fungerar som en modell av hierarki inom IR (Stachowitsch 2015, s. 367).

Följande fortsätter EU att framställa sig själv med maskulin präglning: "På grundval av alla våra starka sidor och historiska bedrifter kommer vi att stå enade i uppbyggnaden av en starkare union [...]" (s. 11). Denna mening baseras på EU:s grundval på *starka sidor* och *historiska bedrifter* vilket återigen kan tolkas som att EU identifierar sig med maskulina attribut. Utifrån denna tolkning så formar EU diskursen av sin egen framställning med maskulina attribut. Uttryck om motståndskraft med hänvisning till unionens uppkomst visar även på detta: "EU kommer att främja motståndskraften hos sina demokratier och leva upp till de värderingar som har legat till grund för unionens egen tillblivelse och utveckling." (s. 12). Motståndskraft som länge legat till grund för EU:s tillblivelse och utveckling verkar få i linje med vad Stephanie Andersson menar med att EU länge försökt ta en större plats inom den internationella sfären genom att förstärka sin maskulina identitet (Andersson 2010, s. 30).

Men samtidigt som EU framställer sin egen identitet med maskulin prägling så som styrka och motståndskraft så framställer sig EU även som en union under hot:

“Vi lever i en tid som kännetecknas av existentiell kris, inom och utanför Europeiska unionen. Vår union är hotad. Vårt europeiska projekt, som har medfört fred, välstånd och demokrati utan tidigare motstycke, ifrågasätts.” (s. 11)

Ur denna mening och utifrån feministiskt perspektiv så kan det tolkas som att EU upplever en rädsla för att EU:s position inom den internationella sfären ska försvagas och inte längre framstå som stark och således inte som maskulin. Som Cynthia Enloe menar så planerar ett hot mot en institution att underminera institutionens styrka (Enloe 2016, s. 67). Meningen i dokumentet refererar till EU som en aktör som kunnat agera *utan tidigare motstycke*. Baserat på detta uttryck och utifrån feministisk forskning som menar att genderhierarki bottnar i historisk produktion och reproduktion av maskulina normer som dominanta så kan det tolkas som att EU strävar efter att bibehålla en maskulin identitet och således en hög position inom den globala genderhierarkin eftersom att hittills har det uppfattats som rätt och normalt inom den internationella sfären (Devetak 2013, s. 199, 203). Vad analysen hittills kan utläsa av texten är således att EU, liksom individer, reproducerar maskulina normer genom att agera i enlighet med de maskulina attribut som överensstämmer med sin egen identitet (Connell 2008, s. 19). Därmed utgörs EU:s maskulina identitet av en diskursiv konstruktion genom de maskulina attribut som EU definierar sig själv med i texten (Connell 2008, s. 19).

6.2 EU:s framställning av säkerhetshot

6.2.1 Terrorism, hybridhot och organiserad brottslighet

De primära och konkreta hoten som framställs i dokumentet uppges vara terrorism, hybridhot och organiserad brottslighet: “Europa självt, härjas av terrorism och våld.” (s.11), “Säkerhetsmässigt känner terrorismen, hybridhot och organiserad brottslighet inga gränser.” (s. 44). Men även andra faktorer hotar EU:s existens: “I dag hotas dock vårt folk och vårt territorium av [...] klimatförändringar, ekonomisk volatilitet och osäker

energiförsörjning.” (s. 15). Dessa globala säkerhetshot, menar EU, hotar samarbetet mellan EU:s medlemsländer:

“Aldrig har vår enighet ställts inför sådana utmaningar. Tillsammans kommer vi att kunna uppnå mer än medlemsstater som agerar enskilt eller på ett icke samordnat sätt. Det finns ingen konflikt mellan nationella och europeiska intressen. Våra gemensamma intressen kan endast gagnas av att vi står enade och agerar gemensamt. Endast den sammanlagda tyngden hos en verklig union har potential att skapa säkerhet”. (s. 13-14).

Det framgår i texten att nationella och europeiska intressen inte skiljer sig åt och att endast ett enat Europa kan försäkra medlemsländers säkerhet. Detta kan tolkas som att EU hotas av att enskilda stater historiskt sett varit tvungen att anförtro sin egen säkerhet hos sig själv då säkerhet länge associerats med extern aggression och försvar av nationella intressen (Detraz 2013, s. 132). Ett försvagat samarbete mellan medlemsländerna i relation till EU hotar således EU. Vidare fortsätter dokumentet att präglas av denna betoning på ökat samarbete: “EU kommer att föregå med gott exempel inom global styrning. Men EU kan inte prestera på egen hand” (s. 37). Utifrån detta kan ytterligare en farhåga för ett försvagat EU utläsas. Globala hot, som omfattas av terrorism och transnationell kriminalitet, riskerar att enskilda stater vidtar säkerhetsåtgärder som inte går i linje med ett samarbete med EU vilket i sin tur utgör ett hot mot EU:s maskulina identitet och därmed EU:s maktposition i världen (Bolduc 2016, s. 270-272). EU yrkar därför på ett förstärkt samarbete mellan medlemsländerna eftersom att EU som aktör räds åt att feminiseras/försvagas internationellt (Enloe 2016, s. 55-56).

Policydokumentet berör EU:s riktlinjer avseende EU:s säkerhet genom att knyta an till andra områden utanför EU som såväl berörs av globala hot. Där framställs säkerhetshot mot “de andra” som faktorer som även hotar EU:s tillvaro:

“Det ligger i våra medborgares intresse att investera i motståndskraften hos stater och samhällen österut till Centralasien och söderut till Centralafrika. Bräcklighet utanför våra gränser hotar alla våra grundläggande intressen. [...]. EU kommer därför att tillsammans med sina partner att främja motståndskraft i

sina omgivande regioner. En motståndskraftig stat är en säker stat, och säkerhet är nyckeln till välstånd och demokrati.” (s. 20).

Några sidor senare redogör EU mer specifikt vad EU avser satsa på gällande dessa områden: “[...] kommer vi att investera i fred och utveckling i Afrika som en investering i vår egen säkerhet och vårt eget välstånd.” (s. 31). Avsnittet fortsätter med en redogörelse avseende relationen mellan Europa och Asien:

“Det finns ett direkt samband mellan välstånd i Europa och säkerhet i Asien. Mot bakgrund av den ekonomiska tyngd som Asien har för EU och vice versa är fred och stabilitet i Asien en förutsättning för vårt välstånd”. (s. 34).

Utifrån dessa textutdrag utläser jag hur EU, som en maskulin aktör inom den globala genderhierarkin, ser på “de andra”. Ur min tolkning med utgångspunkt i feministisk forskning så kan det tolkas som att EU anser att “de andras” förmågor till att upprätthålla säkerhet kring sina områden är otillräcklig och som således utgör hot mot EU:s säkerhet. Detta grundar jag på feministisk forskning som menar att EU domineras av en västerländsk diskurs som baseras på att svaga stater anses som feminina medan starka stater anses som maskulina (Stachowitsch 2015, s. 370). Eftersom ett starkt försvar uppfattas som attribut av styrka inom IR så tolkar jag detta som att ”de andras” säkerhetsåtgärder inte är tillräckliga och därmed inte tillräckligt maskulina i relation till EU (Enloe 2016, s. 20). EU, som i tidigare skede i studiens analys, redan identifierats som en maskulin och därmed maktfull aktör agerar genom feminisering gentemot andra nationer utanför Europa (Bilgic 2015, s. 323). Med andra ord framställs säkerhet som berör och berörs av ”de andra”, utan inblandning av EU:s delaktighet, som otillräckliga säkerhetsåtgärder för EU.

6.2.2 Andra aktörer

I policydokumentet framställs även Ryssland utgör ett hot mot EU vilket kan förklaras med att institutioner inom IR formas i relation till sociala kontexter och således i relation till varandra (Kronsell 2015, s. 315):

”Freden och stabiliteten i Europa är dock inte längre något som kan tas för givet. Rysslands kränkning av folkrätten och destabiliseringen av Ukraina har tillsammans med de utdragna konflikterna i det utvidgade Svartahavsområdet utmanat den europeiska säkerhetsordningen i grunden [...].” (s. 29).

Från ett feministiskt perspektiv på de internationella relationerna mellan EU och Ryssland skulle detta uttryck kunna tolkas som EU:s farhåga att undermineras i sin styrka hotas av Ryssland (Enloe 2016, s. 55-56, 67). Vidare följer ytterligare en framställning av Ryssland som hot:

“Vi kommer inte att erkänna Rysslands olagliga annektering av Krim eller acceptera destabiliseringen av östra Ukraina. Vi kommer att stärka EU, stärka våra östra grannländers motståndskraft och upprätthålla deras rätt att fritt avgöra sin politik i förhållande till EU.” (s. 29).

Detta anspelas utifrån EU:s maskulina uttryck genom att *stärka EU* samt *stärka* östra grannländers *motståndskraft*. Genom EU:s påstående, att de östra grannländerna fritt ska avgöra sin politik *i förhållande till EU* och att EU som internationell aktör inte kommer erkänna Rysslands olagliga annektering, anspelar på EU:s självbild som en maktfull aktör som har makt internationell att avgöra ett erkännande eller inte. Således uttrycks EU:s självbild som en internationell aktör inom den internationella sfären som högt uppsatt inom den globala genderhierarkin och som reproduceras genom detta uttryck i kontrast till Ryssland. Med andra ord synliggörs ännu en gång att EU maskuliniserats och åtagit sig en högre maktposition inom den internationella sfären genom vad som framställs i texten (Stachowitsch 2015, s. 367). Genom denna tolkning bekräftas även vad feministisk forskning menar med att maskulina normer formar institutioner samtidigt som institutionerna reproducerar maskulina normer (Kronsell 2015, s. 314). Detta kommer att framgå tydligare i min analys angående EU:s säkerhetsåtgärder.

6.3 EU:s framställning av säkerhetsåtgärder

6.3.1 Ökat samarbete inom EU

Som analysen redan kunnat utläsa ur policydokumentet så yrkar EU på att förstärka och förbättra samarbetet inom EU. Behovet av ökat och förstärkt samarbete är något som genomsyrar hela dokumentet:

“Omfattande terroristattacker har utförts på europeisk mark och annorstädes. Det är absolut avgörande med ökade investeringar i och solidaritet kring arbetet för att bekämpa terrorism” (s. 17).

Återigen utgör terrorism det primära hotet som EU yrkar på som anledning att öka samarbetet mellan medlemsländerna. EU menar att medlemsländers enskilda säkerhetsåtgärder som omfattar den egna statens säkerhet inte är tillräcklig för de globala hot som existerar:

“Medan försvarspolitikerna och försvarsutgifterna fortfarande omfattas av nationell behörighet har ingen medlemsstat råd att göra detta på egen hand; detta kräver en samordnad och samarbetsinriktad insats. Ett fördjupat försvarssamarbete föder samverkansförmåga, verkningsfullhet, effektivitet och förtroende [...]. För att man ska kunna utveckla och upprätthålla försvarskapaciteten behövs både investeringar och en optimering av användningen av nationella resurser genom fördjupat samarbete.” (s. 17).

EU:s engagemang i att konstruera en gemensam försvarspolitik inom unionen menar Stephanie Andersson är ett sätt för unionen att ta större plats och öka sin maskulina identitet inom den internationella sfären (Andersson 2010, s. 30). EU trycker på att medlemsländer är i behov av ett samarbete med EU och menar att det är det enda sättet att försäkra sig säkerhet. Detta kan tolkas som ett försök av EU att utöva makt. Precis som Christina Beasley menar så kan EU:s maskulina anspelning förklaras som attribut av

makt där EU anspelar på en maskulin identitet inom den internationella sfären för att bibehålla eller förstärka sin maktposition i världen (Stachowitsch 2015, s. 366). I detta fall försöker EU utöva makt genom diskursen av att medlemsländer är i behov av ökad säkerhet vilket kan tolkas som att EU försöker skapa en kollektiv uppfattning bland medlemsländerna om ett behov av samarbete inom EU som institution. En hegemonisk maskulinitet utspelas således genom anspelande på att enskilda stater befinner sig i en beroendeställning i relation till EU som institution där medlemsländer upplever rädsla eller behov av ökad säkerhet vilket EU således utövar makt genom (Connell 2008, s. 115), (Van Dijk 2001, s. 363). I denna mening så menar den feministiska forskningen att EU, som maskulin aktör inom IR som präglas av strukturer baserade på genderhierarkier, feminiserar enskilda stater i relation till sig själv som maskuliniseras eftersom att EU yrkar på att medlemsstater inte kan försäkra sig sin säkerhet utan ett samarbete inom EU. Detta baserar jag, som tidigare nämnt, på att ett starkt försvar uppfattas med attribut av styrka inom IR (Enloe 2016, s. 20) vilket EU uttrycker det motsatta i texten gällande medlemsländers enskilda säkerhet. Återigen framgår det i texten att utan EU:s engagemang och delaktighet så är säkerheten otillräcklig vilket därmed hotar EU:s säkerhet. Det som således sker är att EU utövar sin makt genom att reproducera diskurser av sin egen makt inom sin egen institution (Van Dijk 2001, s. 363). Från ett globalt perspektiv kan detta tolkas som att EU, som en maskulin aktör inom den genderpräglade internationella världen, anspelar på utövande av makt genom maskulinitet i relation till medlemsländerna som en grupp som inte är medvetna om att makten som utövas mot dem även underordnar dem i relation till EU. Ur denna kontext utspelas således en hegemonisk maskulinitet inom den internationella sfären (Van Dijk 2001, s. 355).

EU:s strävan efter att ett försvarssamarbete mellan medlemsländerna ska bli en norm kan uppfattas som ett försök att genom medlemsländerna kollektiva ideal utöva makt genom att reproducera bilden av EU som mäktig och kraftfull som således sker genom befintliga diskursen baserad på en maskulin identitet:

“Medlemsstaterna har alltjämt suveränitet i sina försvarsbeslut men nationellt inriktade försvarsprogram är dock otillräckliga när det gäller att hantera kapacitetsbrister [...]. En årlig samordnad översynsprocess på EU-nivå för att

diskutera medlemsstaternas militära utgiftsplaner skulle kunna medföra mer enhetlig försvarsplanering och kapacitetsutveckling. [...]. "För att förvärva och bibehålla en stor del av denna kapacitet måste medlemsstaterna få till stånd ett försvarssamarbete som norm. [...]. Försvarssamarbete mellan medlemsstaterna kommer systematiskt att uppmuntras." (s. 40).

Precis som Foucault beskriver så utövas här makten genom maskulina attribut där politisk och militär strategi utövas på individer och deras kroppar och som således sänder ut signaler om ett behov av att expandera och utveckla militärt samarbete för att uppnå ett tillräckligt säkert Europa i förhållande till de globala hoten (Foucault 1987, s. 171).

6.3.2 Ökat samarbete utanför EU

Det finns feministiska forskare som menar att EU strävat efter att öka sin maskulina identitet inom den internationella sfären eftersom att EU vill se sig som en jämlike till USA och således inte betraktas som undergiven USA (Andersson 2010, s. 30). EU bekräftar bland annat USA och NATO som inflytelserika aktörer i världen: "När det gäller det gemensamma försvaret utgör Nato fortfarande den viktigaste ramen för de flesta medlemsstaterna. [...] EU kommer därför fördjupa samarbetet med NATO [...]. " (s. 16) Några sidor senare framgår även detta i dokumentet:

"När det gäller den mer omfattande agendan på säkerhetsområdet kommer USA att fortsätta att vara vår huvudpartner. EU kommer att fördjupa samarbetet med USA och Kanada om åtgärder rörande krishantering, terrorismbekämpning, IT-säkerhet, migration, energi och klimat." (s. 32).

Dessa aktörer innehar en hög maskulin position inom den internationella genderhierarkin, vilket EU bekräftar genom dessa uttryck. Som tidigare nämnt så belyser den feministiska forskningen att svaga stater anses som feminina och starka stater anses som maskulina inom den globala genderhierarkin (Stachowitsch 2015, s. 370). Detta bekräftar således EU:s självbild som likasinnad med aktörer som USA. Detta tolkar jag utifrån tidigare analys kring samarbete med Afrika och Asien i kontrast till vad som uttrycks om

samarbetet med USA. Att EU uttrycker att USA kommer fortsätta att utgöra en huvudpartner till EU bekräftar att EU:s position inom den globala genderhierarkin förstärkts och därmed maskuliniserats (Stachowitsch 2015, s. 367). Raewyn Connell menar att detta grundas på att när institutioner får mer makt internationellt skapas större utrymme för dessa institutioners maskulina normer att normaliseras till global standard. Denna hegemoniska maskulinitet som präglas av att maskulina normer dominerar, influerar, organiserar och som vidare reproduceras globalt (2000, s. 45-46).

Dessa uttryck som trycker på EU:s strävan efter samarbete, inom kontexten av säkerhet, med andra aktörer som är högt uppsatta inom den globala gender-hierarkin, fortsätter och öppnar upp för ytterligare tolkningar om att EU strävar efter att bibehålla sin position inom den internationella sfären. Men samtidigt som EU målar upp sig själv som en jämlike till USA så hävdar även EU att NATO:s beskydd inte är tillräcklig och kan således inte garantera medlemsländernas säkerhet:

“Som européer måste vi ta ett större ansvar för vår säkerhet. Vi måste vara redo och i stånd att förhindra, bemöta och skydda oss mot externa hot. Medan Natos uppgift är att försvara sina medlemmar – som till största del är europeiska – mot angrepp utifrån, måste européerna vara bättre utrustade, utbildade och organiserade för att på ett avgörande sätt kunna bidra till sådana gemensamma insatser och för att kunna agera självständigt, om och när så är nödvändigt. Det är viktigt med en lämplig nivå av ambition och strategisk autonomi för att Europa ska kunna främja fred och trygga säkerheten inom och utanför sina gränser.” (s. 16).

I Foucaults mening innebär detta att makt utövas via EU vilket disciplinerar människor, baserat på deras identitet och deras position i världen (Connell 2002, s. 59). Diskursen anspelar på hotet från omvärlden som kritiskt vilket EU därmed uttrycker behovet av att EU som institution nu måste försäkra sig sin egen säkerhet, vilket således berör medlemsländernas säkerhet. Makten som utövas via EU anspelar således på människors position i världen vilket baseras på en diskurs som utmålar Européerna som en utsatt grupp i behov av åtgärder för ökad säkerhet av sin tillvaro. Som Laura Sjöberg menar så tar en hegemonisk maskulinitet kraft när makten utövas mot enskilda stater som behöver

försvara och stärka sin suveräna kontroll (Sjoberg 2013, s. 143). Detta tolkar jag baserat på EU:s maskulina identitet inom den globala världen och hur EU anspelar på att EU i samarbete med medlemsländerna behöver öka sin säkerhet. På detta vis synliggörs återigen hur EU utövar makt genom maskulinitet där makten utövas på medlemsstaterna där EU innehar en överordnad position gentemot dem. Genom vad EU uttrycker i dokumentet så ämnar EU:s visioner om ett förstärkt EU integreras till normer vilket i sin tur leder till att enskilda staters position i världen kommer feminisera/försvagas i relation till att EU:s position maskuliniseras/förstärks (Van Dijk 2001, s. 355).

6.3.3 Försvarsinvesteringar

Liksom den enskilda statens tendens att vidta säkerhetsåtgärder vid ett upplevt hot så sker även förstärkta säkerhetsåtgärder inom internationella institutioner som upplever hot (Sjoberg 2013, s. 139), (Enloe 2014, s. 121):

“Europeiska unionen kommer att främja fred och garantera säkerhet för sina medborgare och sitt territorium. Det betyder att Europa i sitt arbete med olika partner måste ha den kapacitet som krävs för att försvara sig [...]” (s. 12).

Säkerhetsinstitutioner utgörs av en variation av maskuliniteter vilket de maskulina normerna reproduceras inom säkerhetsinstitutionen. Maskulinitet och dess föreställningar formar vidare hur diskursen av säkerhet formas (Stachowitsch 2015, s. 364): “För att kunna garantera vår säkerhet, främja vårt välstånd och skydda våra demokratier kommer vi att satsa på en stärkt säkerhets- och försvarssektor” (s. 15).

Tankarna kring säkerhet domineras oftast av maskulina normer vilket påverkar de globala relationerna precis som de globala relationerna påverkar tankar kring säkerhet (Enloe 2016, s. 67). En stärkt säkerhets- och försvarssektor kan tolkas som EU:s ambition att förstärka sin maskulina identitet eftersom att inom IR anses det som ett attribut av styrka när både stater och institutioner ökar sin militära verksamhet (Enloe 2016, s. 20).

EU:s maskulina position inom den globala genderhierarkin har således format säkerhetsdiskursen inom EU precis som EU:s säkerhetsdiskurs reproducerar maskulina normer. Dessa maskulina normer som formar säkerhetsdiskursen formar således vilka säkerhetsåtgärder som EU syftar till att vidta (Stachowitsch 2015, s. 364).

Detta kan utläsas utifrån vad feministiska forskare menar med att när maskulina normer dominerar inom en institution så kommer säkerhetsinstitutioner definiera säkerhet med militära investeringar (Anderson 2010, s. 40). Det är en ambition som även kan utläsas i EU:s policydokument:

“När det gäller avancerad militär kapacitet måste medlemsstaterna ha all viktig utrustning för att kunna bemöta externa kriser och hålla Europa säkert. Detta betyder att det behövs fullskalig land-, luft-, rymd- och sjökapacitet, inbegripet strategiska faktorer.” (s. 39).

Ökad investering i militära medel kan tolkas som att EU militariserats. Desto mer EU uttrycker behovet av att investera i militära medel och militärt samarbete desto mer militariserad är EU som institution. Detta innebär inte endast att EU:s säkerhetspolitik domineras av maskulina normer utan även att EU:s säkerhetspolitik reproducerar maskulina normer som lett till processen av militarisering (Enloe 2016, s. 67), (Kronsell 2015, s. 312). En militariserad institution legitimerar vidare militära medel och framställer användande av våld som rätt och effektivt i en farlig värld (Kronsell 2015, s. 316):

“En hållbar, innovativ och konkurrenskraftig europeisk försvarsindustri är nödvändig för Europas strategiska autonomi och för en trovärdig gemensam säkerhets- och försvarspolitik [...]. Dessutom kan man genom att säkerställa de små och medelstora företagens deltagande i försvarssektorn förbättra innovation och investeringar i framtidens militärteknik.” (s. 40).

Militarisering sker när säkerhetsinstitutioner domineras av maskulina normer och militariserade institutioner privilegierar i sin tur maskulina normer (Enloe 2014, s. 112). Maskulina normer har således bäddats in i EU som institution och blivit normer som anses som det normala (Enloe 2000, s. 3), (Enloe, 2016: 20). Processen av EU:s militarisering skapar normer för ytterligare militära investeringar som ökar våldsbenägenheten (Cockburn 2010, s. 148). Ur feministiskt perspektiv kan detta återigen tolkas som att EU strävar efter att bibehålla sin maktposition inom de internationella relationerna genom att stärka sitt försvar genom militära investeringar eftersom att

militära investeringar anses som styrka inom den internationella sfären (Enloe 2016, s. 20). Detta blir ännu tydligare när EU uttrycker: *“I denna bräckliga värld räcker det inte med mjuk makt - vi måste öka vår trovärdighet inom säkerhet och försvar”* (s. 39). Denna mening betonar EU:s vision om att ett starkt försvar inom EU ökar trovärdighet utåt. Därmed ökar även EU:s chans att bibehålla eller till och med förstärka sin maskulina identitet inom den globala genderhierarkin. Med andra ord ökar chansen för EU att bibehålla sin maktposition i världen.

7. Diskussion

Syftet i denna studie har varit att försöka urskilja maskulina uttryck inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik för att se om maskulina normer reproduceras inom den kontexten. Detta avslutande avsnitt kommer att sammanfatta det som analysen erhållit. Analysresultatet kommer således förklaras inom begreppen *diskursiv praktik* och *social praktik* för att återknyta till studiens tillämpning av feministisk kritisk diskursanalys.

7.1 Diskursiv praktik

Den diskursiva praktiken fokuserar på hur aktörer agerar utifrån redan existerande diskurser som i sin tur reproducerar nya diskurser (Jørgensen & Phillips 2002, s. 69). Den diskursiva praktiken som beskriver de aktörer, som producerar och konsumerar texten, utgörs av EU i relation till andra aktörer (Fairclough 1992, s. 72). Genom den diskursiva praktiken kan diskursiva mönster utläsas i dokumentet. Mönstret som analysen kan utläsa är således att språket i policydokumentet uttrycks i maskulina attribut eller i meningsuppbyggnader som kan tolkas utifrån anspelning på maskulinitet utifrån feministiskt perspektiv på IR. EU:s framställning av sig själv sker med hänvisning till EU som en stark union som bidragit med historiska bedrifter. Det görs tydligt att EU agerar efter en redan befintlig diskurs som leds av att EU identifierar sig som en stark aktör internationellt. Ur ett feministiskt perspektiv så innebär detta att EU uttrycker sig i texten med anspelningar på maskulinitet i enlighet med de normer som EU identifierar sig med

(Connell 2002, s. 59). EU agerar således utifrån en redan befintlig diskurs som baseras på ett maskulint EU. Den befintliga diskursen skapar därmed en ny diskurs som reproducerar EU:s maskulina normer genom kontexten av säkerhetsåtgärder. Denna kontext framställs genom ambitioner om ökat samarbete inom unionen. Detta förklaras mer ingående inom ramen av social praktik

7.2 Social praktik

Relationen mellan texten och den sociala praktiken verkar genom den diskursiva praktiken. Den sociala praktiken skapas av texten samtidigt som den skapar texten (Jørgensen & Phillips 2002, s. 69). Genom den diskursiva praktiken som leds av en stark och således maskulin union så verkar texten i relation till den sociala praktiken. Texten uttrycker diskursen om att EU:s säkerhet hotas vilket beskrivs, inom den sociala praktiken, som en kontext som kräver åtgärder. EU:s framställning av säkerhetshot formar således diskursen om säkerhetsåtgärder vilket framställs som ökat samarbete mellan medlemsländer i relation till EU samt försvarsinvesteringar. Framställningarna av säkerhetsåtgärder reproducerar i sin tur maskulina normer genom maskulina framställningar i texten.

Feministisk forskning menar att den internationella världen som präglas av genderhierarki har format maskulina aktörer vilket har skett i relation till makt då den globala standarden utgörs av att mer maskulin aktör intagit en högre maktposition internationellt (Stachowitsch 2015, s. 366), (Connell 2000, s. 45-46). En strävan av EU att bibehålla sin makt har kunnat utläsas i analysen genom yrkande på samarbete mellan medlemsländerna och ökat försvarssamarbete. Således har min studie utifrån feministisk teori och feministisk kritisk diskursanalys kunnat tolka detta som att EU:s maskulina identitet inom den internationella sfären hotas. Detta kan utläsas i de kontexter av vad EU framställer som hot som omfattas av att andra internationella aktörers otillräckliga säkerhet hotar EU om inte EU har en delaktig roll i kontexten. Detta innebär att samtidigt som genderhierarkier i världen format EU:s maskulina och militariserade säkerhetspolitik så reproducerar EU rådande genderhierarkier genom sin utrikes- och säkerhetspolitik genom framställningen av sig själv med maskulina attribut (Enloe 2016, s. 67), (Kronsell 2015, s. 314).

Utan ett förstärkt allmänt samarbete samt försvarssamarbete mellan medlemsländer inom EU samt utanför EU så hotas EU:s maktposition i världen. Denna tolkning baserar jag på EU:s framställning av samarbete som nödvändig genom att texten försöker frambringa en kollektiv uppfattning bland medlemsländerna om att ett ökat samarbete inom EU som institution är kritiskt och nödvändigt (Connell 2008, s. 115). Således sker detta genom att den sociala praktiken som utgörs av behovet av ökat samarbete formar texten och dess maskulina uttryck kring säkerhetsåtgärder.

EU, som en maskulin aktör inom den globala genderhierarkin framställer att enskilda stater befinner sig i en beroendeställning till EU vilket således sker genom maktutövande då EU utövar makt genom maskulinitet (Van Dijk 2001, s. 363), (Stachowitsch 2015, s. 366). Det som varit mest intressant utifrån studiens fokus på EU:s identitet, diskurser och makt är att genom EU:s framställning av medlemsländernas beroendeställning gentemot EU så har även EU:s beroendeställning gentemot medlemsländerna synliggjorts. Utan medlemsländernas samarbete inom EU kan inte EU agera som en maskulin och stark aktör inom den genderpräglade internationella världen. Således har min studie, utifrån feministiskt perspektiv på IR, kunnat utläsa att det som hotas är EU:s maskulina identitet inom IR som präglas av genderhierarkier och där EU:s maskulina identitet reproduceras inom kontexten av säkerhet och i det som framställs i texten.

Referenser

Artiklar

- Bilgic, Ali. 2015. *Hybrid Hegemonic Masculinity of the EU before and after the Arab Spring: A Gender Analysis of Euro-Mediterranean Security Relations*. *Mediterranean Politics*. Vol. 20(3). s 322–341.
- Bolduc, Nicholas, S. 2016. *Global insecurity: How risk theory gave rise to global police militarization* i *Indiana journal of global legal studies*. Vol 23(1). s 167-293.
- Kronsell, Annica. 2015. *Sexed Bodies and Military Masculinities: Gender Path Dependence in EU's Common Security and Defense Policy*. *Men and Masculinities*. Vol. 19(3). s. 311-336. SAGE
- Shepard, Laura. 2008. *Power and Authority in the Production of United Nations Security Council Resolution 1325*. *International Studies Quarterly* Vol. 52, s. 383-404
- Stachowitsch, Saskia. 2015. *The Reconstruction of Masculinities in Global Politics: Gendering Strategies in the Field of Private Security*. *Men and masculinities*. Vol. 18(3) s. 363-386. SAGE

Böcker

- Anderson, Stephanie. 2010. *From "Soft" power to "hard" power: The gendered militarization of European Union* i *Gender, War and Militarism: feminist perspectives*. [Elektronisk resurs] Santa Barbara, Calif.: Praeger. S. 30-41
- Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.). 2012. *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 3., [utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Burchill, Scott & Linklater, Andrew, 2013. *Theories of International Relations* (femte upplagan). Houndsmills: Palgrave Macmillan.
- Connell, Raewyn. 2000. *The men and the boys*. Berkeley: University of California
- Connell, Raewyn. 2002. *Gender: Short introduction*. Cambridge: Blackwell Publishers Inc
- Connell, Raewyn. 2008. *Maskuliniteter*. 2. uppl Göteborg: Daidalos
- Detraz, Nicole. 2012. *International security and gender*. Cambridge: Polity.
- Devetak, Richard. 2013. *Post-structuralism* i *Theories of International Relations* (femte upplagan). Houndsmills: Palgrave Macmillan. s 187-216

Fairclough, Norman. 1992. *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.

Foucault, Michel. 1987. *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. Lund: Arkiv

Enloe, Cynthia H. 2000. *Maneuvers: the international politics of militarizing women's lives*. Berkeley.: University of California Press.

Enloe, Cynthia H. 2016. *Globalization and militarism: feminists make the link*. Second edition. Lanham : Rowman & Littlefield

Jørgensen, M. and Phillips, L. 2002. *Discourse analysis as theory and method*. London: SAGE

Sjöberg, Laura. 2013. *Gendering global conflict: toward a feminist theory of war*. New York: Columbia University Press

Van Dijk, Teun. 2001. *Critical discourse analysis* i *The Handbook of Discourse Analysis* [Elektronisk resurs]. Chichester: John Wiley & Sons, Ltd.. s. 352-371

Whitman, Richard G. 1998. *From civilian power to superpower? I The international identity of the European Union*. Basingstoke: Macmillan

Wodak, Ruth. 2001. "What CDA is about - a summary of its history, important concepts and its developments" i *Methods in Critical Discourse Analysis*. Meyer, Michael & Ruth Wodak (red). London: SAGE. s. 1-13.

Policydokument

Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett starkare Europa. En global strategi för Europa unionens utrikes- och säkerhetspolitik. Juni 2016. [Hämtad 2016-12-08]
https://europa.eu/globalstrategy/sites/globalstrategy/files/about/eugs_review_web_7.pdf